

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Αθανασίου Ηλ. Πάσχου, Ιστορία της Λιγκοβάνης

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.847](https://doi.org/10.12681/makedonika.847)

Copyright © 2015, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Αθανασίου Ηλ. Πάσχου, Ιστορία της Λιγκοβάνης. *Μακεδονικά*, 5(1), 565–566.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.847>

μεταφορὰ ἐξ αὐτῆς καὶ εἰς τὸ ὑψηλὸν τεῖχος δι' οἰκοδομικοὺς λόγους. Ἡ παρουσία κεράμων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον δεικνύει ὅτι καὶ ἐκεῖ ὑπῆρχον κτίσματα καέντα, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται ἡ στάχτη.

Ἐπίσης δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην, ὅτι οἱ μεγάλοι κερωσμένοι εἰς τὸ ἔδαφος πίθου κατεχώσθησαν, διὰ νὰ μὴ εἶναι προσιτοὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, σκοπὸν δὲ ἔχει τὴν προφύλαξιν τῶν μεγάλων πίθων ἀπὸ τῆς θραύσεως.

Τέλος παρατηρῶ ὅτι τὸν τυπογράφον καὶ τὸν συγγραφέα διέφυγον ἀρκετὰ ὀρθογραφικὰ καὶ ἄλλα παροράματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀσχημίζουσαν τὸ βιβλίον.

Ἀνεξαρκῆτως τῶν μειονεκτημάτων τούτων τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως εἶναι λίαν εὐπρόσδεκτον, διότι τονίζει τὴν συνέχειαν τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον, δὲν ἀμφιβάλλω δ' ὅτι θὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ φιλομαθοῦς κοινοῦ τῆς Φλωρίνης διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πόλεώς των.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ἄ θ α ν α σ ἰ ο υ Ἡ λ . Π ά σ χ ο υ , Ἱστορία τῆς Λιγκοβάνης. Θεσσαλονίκη 1962. [Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου 53]. 8ον, σ. ζ' + 29, πίν. VIII.

Ὁ συγγραφεὺς ἐγεννήθη εἰς τὴν Λιγκοβάνην, τὴν νῦν Ξυλόπολιν, ἀπὸ γονεῖς, ὅπως λέγει ὁ ἴδιος, ἑλληνορθοδόξους σλαβοφώνους· ὀλόκληρον ἄλλως τὸ χωρίον ἦτο κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν σλαβόφωνον. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς ἐν Ἀθήναις, εἰργάσθη ἀπὸ τοῦ 1911 μέχρι τοῦ 1926 ὡς διδάσκαλος εἰς διάφορα χωρία τῆς περιοχῆς τῆς πατρίδος του, ἀπὸ δὲ τοῦ 1926 παραιτηθεὶς ἠσχολήθη μὲ τὸ ἐμπόριον.

Ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ χωρίου του, ἐκ νεότητός του ἐξίτηι πληροφορίας παρὰ διαφόρων γερόντων αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν πληροφοριῶν τούτων συνέγραψε τὸ παρὸν σημεῖωμα, ὅπως τὸ ὀνομάζει, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ συμπατριῶται του ἀνεδειχθήσαν «πραγματικοὶ Ἕλληνες πατριῶται μὲ ἔργα, ὥστε οἱ μεταγενέστεροι μὲ ὑπερηφάνεια νὰ λέγουν ὅτι καταγόμεθα ἀπὸ τοῦτα δὰ τὰ χῶματα.» Εἰς τὸ σημεῖωμα ἐκτίθενται κυρίως οἱ ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων σλαβοφώνων πρὸς τοὺς Βουλγαρίζοντας, οἵτινες καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἱστορίαν τοῦ χωρίου.

Τὰ ἐκτιθέμενα εἶναι λίαν ἐνδιαφέροντα, διότι δεικνύουν τὴν δημιουργηθεῖσαν εἰς τὰ σλαβόφωνα χωρία κατάστασιν μετὰ τὸ σχίσμα καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, ἡ ὁποία, ὑποστηριζομένη καὶ ὑπὸ τῶν τοπικῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν λίαν εὐπαθεῖς πρὸς τὰ χορηγούμενα χρηματικὰ δῶρα καὶ συνεπάθουν τοὺς χορηγητάς αὐτῶν, προσεπάθει διὰ παντός μέσου, οἰκονομικοῦ ἢ τρομοκρατικοῦ, νὰ παρασύρῃ εἰς τὸν Βουλ-

γαρισμὸν τὰ χωρία. Οὕτως ἐδημιουργήθησαν βαθμηδὸν πυρῆνες βουλγαριζόντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῶν ἐμμενόντων εἰς τὰ πάτρια ἐδημιουργήθησαν σκληροὶ ἄγβων, οἱ ὅποιοι πολλὰκις, μὲ τὴν ἀνάμειξιν μάλιστα τῶν κομιτατζήδων, ἀπέβαινον καὶ αἱματηροὶ εἰς βάρος κυρίως τῶν Ἑλλήνων, τῶν ὁποίων εἶναι ἀξιοθαύμαστος ὁ ἔνθουσιασμός καὶ ἡ ἀρραγὴς ἐμμονὴ εἰς τὰ πάτρια. Τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως διὰ τὴν Λιγκοβάνην ἀποτελοῦσι τὴν τυπικὴν εἰκόνα τῶν ἀγόνων τούτων καὶ τῆς ὅλης καταστάσεως εἰς τὰ σλαβόφωνα χωρία.

Ὁ συγγραφεὺς προχωρεῖ καὶ εἰς τὰ συμβάντα κατὰ τοὺς πολέμους 1912/3, μέχρις ὅτου ἡ νίκη τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀπύλλαξε τὸν τόπον ἀπὸ τῆς παρουσίας τῶν Βουλγάρων. Εἶναι καταπληκτικὰ τὰ ὅσα ἀφηγεῖται διὰ τὰς κακουργίας τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, οἱ ὅποιοι οὔτε τὴν περιουσίαν οὔτε τὴν τιμὴν οὔτε τὴν ζωὴν τῶν κατοίκων ἐσεβάσθησαν, φονεῖοντες, καὶ δὴ ὁμαδικῶς, ὄχι μόνον τοὺς Ἑλληνας, ἐναντίον τῶν ὁποίων κυριολεκτικῶς ἐλύσσω, ἀλλὰ καὶ τοὺς Τούρκους αἰχμαλώτους.

Νομιζῶ ὅτι τὸ φυλλάδιον τοῦ συγγραφέως, μάρτυρος ἀψευδοῦς τῆς διαγωγῆς τῶν Βουλγάρων, θὰ ἔπρεπε νὰ καταστῇ προσιτὸν καὶ εἰς τὸ ξένον κοινόν, καὶ δὴ τὸ ἀμερικανικόν, διὰ νὰ γνωρίσῃ καὶ τοῦτο τὸ ποῖον τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι παρουσιάζουν ἑαυτοὺς ὡς ἡδικημένους ἀπογόνους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Πλὴν τούτου τὸ σημεῖωμα ἀποτελεῖ ἀψευδὲς τεκμήριον τῆς εἰς τὸν Ἑλληνισμόν ἀφοσιώσεως σημαντικωτάτου μέρους τῶν Σλαβοφόνων τῆς ὑπαίθρου, τὴν ὁποίαν καὶ διὰ τοῦ αἵματός των ἀπέδειξαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι ὀρθῶς οἱ Ἑλληνας ἐχαρακτήριζον καὶ χαρακτηρίζουν αὐτοὺς ὡς πατριώτας Ἑλληνας.

Εἰς τὸ σημεῖωμα προστίθεται περιγραφή τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ εἰκόνων, γενομένη ὑπὸ τῆς κ. Λουίζας Συνδίκου Λαούρδα, ἔτι δὲ καὶ πίνακες, εἰκονίζοντες διαφόρους παλαιοὺς ἀγωνιστάς, τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰκόνας αὐτῆς, ἔτι δὲ καὶ τὸ παλαιὸν σχολεῖον μετὰ τῶν μαθητῶν του. Παρατηρῶ ὅτι εἰς τὸν πίνακα V αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν δύο δημοσιευομένων εἰκόνων κακῶς ἐνηλλάγησαν.

ΣΤΙΑΦΑΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Εὐ μ ε ν ῖ ο υ Ν. Θε ο δ ω ρ ῖ δ ο υ, Ὁ Νομὸς Θεσσαλονίκης καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ ἀπὸ ἱστορικῆς, πολιτικῆς, οικονομικῆς, διοικητικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀπόψεως. Θεσσαλονίκη 1960. 8ον, σ. 46.

Πρόκειται περὶ ὁμιλίαν, γενομένης πρὸς τοὺς στρατιωτικούς, ναυτικούς καὶ ἀεροπορικούς ἀκολούθους τοῦ ΝΑΤΟ καὶ τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς Ἐθνικῆς Ἀμύντης, γενομένης εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ ἰδιότητι του ὡς διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας Θεσσαλονίκης καὶ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἀπουσιάζοντος νομάρ-